

РЕЦЕНЗИЯ

**От проф. д-р Георги Асенов Арнаудов,
преподавател в Нов български университет,
професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство”,
върху артистичната дейност и активностите на
доц. д-р Григор Петров Паликаров за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност „професор“ по Оперно-
симфонично дирижиране към катедра „Дирижиране и композиция“;
ТКДФ на НМА „Проф. Панчо Владигеров“, по професионално
направление 8.3. Музикално и танцово изкуство
обявен в „Държавен вестник“ брой 111 от 31.12.2021 г.**

Настоящата рецензия е по конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ в професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство в Национална музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“ с единствен кандидат доц. д-р Григор Петров Паликаров, преподавател в катедра „Дирижиране и композиция“ ТКДФ.

Още в началото трябва да изведе, че това е кандидатура на един музикант и педагог с великолепа експертиза в областта на оперното и симфоничното и дирижиране. Самото изброяването на няколко от водещите диригентски позиции заемани от кандидата буди огромен респект и уважение. Григор Паликаров завършва НУМТИ „Добрин Петков” – Пловдив със специалност пиано с пълен отличен успех и златна значка през 1990 г., след което и Националната Музикална Академия „Проф. Панчо Владигеров” в София с магистърски степени по специалности: оперно-симфонично дирижиране, композиция, пиано и хорово дирижиране. Една наистина впечатляваща подготовка, която през годините на усилена творческа дейност ще даде своите обилни плодове. Паликаров.

Артистичната активност на кандидата е впечатляваща, както като обем, така и като високохудожествени резултати. Тя включва едно изключително активно творческо сътрудничество с най-значими оперни театри и симфонични оркестри в България.

Дебютира на оперна сцена още като студент, когато дирижира спектакли на операта “Риголето” в оперните театри в Плевен и Стара Загора. От януари 2000 г. до април 2019 г. е щатен диригент в Софийска опера и балет, а репертоарът му включва десетки творби – оперни и балетни заглавия. От сезон 2005/2006 г. до

момента той е и главен художествен ръководител и диригент на Симфонично-оперетно дружество “Маестро Г. Атанасов” – гр. Пазарджик. Григор Паликаров е чест гост – диригент на много оркестри и оперни театри в страната и чужбина, а това ще бъде коментирано по-подробно в следващите редове.

Григор Паликаров е осъществил множество концертни гастроли в чужбина с различни оркестри в страни като Германия, Австрия, Белгия, Франция, Италия, Люксембург, Русия, САЩ, Словения, Гърция, Полша, Украйна, Тайван, Холандия, Великобритания, Португалия, Мексико, Корея, Япония, Уругвай, Китай и др.

Наред с диригентската си дейност Григор Паликаров също композира и концертира като пианист. Някои от творбите му са изпълнявани на редица фестивали и са записвани нееднократно. За успешните си изяви като композитор и пианист е удостояван с редица национални и международни награди.

През 2017 г. Григор Петров Паликаров е придобил ОНС „доктор“ в Национална музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“, Теоретико-композиторски и диригентски факултет, професионално направление: 8.3. Музикално и танцово изкуство, което се удостоверява с Диплома No 99/20.06.2017. Темата на дисертационния труд е „Художествени измерения и значение на оперите "Косара" и "Алцек" от Маестро Георги Атанасов в българската музикална“. От 2019 г. след успешно спечелен конкурс д-р Григор Петров Паликаров заема академичната длъжност „Доцент“ към Теоретико-композиторски и диригентски факултет на НМА - Номер/дата на акт за назначаване: РД - 15 - 163/25.03.2019. Информацията за дисертационния труд и заеманата от доц. д-р Григор Петров Паликаров академична длъжност с нанесени наукометрични показатели е достъпна на страницата на Националния център за информация и документация на адрес: <https://ras.nacid.bg/dissertation-preview/46037>.

Аз се запознах обстойно с представените ми документи и материали по конкурса и представеният от кандидата доказателствен материал към тях. Във връзка с това следва да изтъкна, че кандидатурата на доц. д-р Григор Петров Паликаров е една напълно удачна и навременна кандидатура, съответстваща на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България, както и на минималните национални изисквания към научната, преподавателската и/или художественотворческата или спортната дейност на

кандидатите за придобиване на научна степен и за заемане на академичните длъжности „главен асистент“, „доцент“ и „професор“ описани в Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и в Правилник на Националната музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“ за прилагане на ЗРАСРБ.

Представената документация може да бъде разгледана, разпределена и оценена по съответните показатели съгласно Правилника за прилагане на ЗРАСРБ както следва:

По Група от показатели А: Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“.

Григор Петров Паликаров е придобил ОНС „доктор“ в Национална музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“, Теоретико-композиторски и диригентски факултет, професионално направление: 8.3. Музикално и танцово изкуство, което се удостоверява с Диплома No 99 / 20.06.2017. Темата на дисертационния труд е *„Художествени измерения и значение на оперите "Косара" и "Алцек" от Маестро Георги Атанасов в българската музикална“*.

Събрани общо по показател А 50 от необходими 50 т.

По Група от показатели В: Хабилизационен труд – публикувана монография, Реализиран авторски продукт в областта на изкуствата или Водеща (самостоятелна) творческа изява в областта на изкуствата кандидатът е представил водещи изяви по **Показател 5** Водеща (самостоятелна) творческа изява в областта на изкуствата“

Това са:

Премиери, фестивали и концерти в страната:

1. 15, 16 и 17.03., 25.10.2019 г. – Три премиери и последващо откриване на творческия сезон 2019/2020 г. с балета „Легенда за езерото“ от П. Владигеров в Софийска опера и балет по случай 120-годишнината от рождението на композитора.
2. 13.03. и 29.11.2019 г. – Тържествен концерт, посветен на 120-годишнината от рождението на патрона на Националната Музикална Академия в София проф. П. Владигеров с АСО и солисти студенти и докторанти от НМА – в залата на НМА и в Старозагорска опера (в рамките на Фестивала на оперното и балетно изкуство).

3. 16, 18, 21 и 23.11.2019 г. – Концерти от проекта „Осем рояла” с международния клавирен ансамбъл „Байнов” в Пловдив, София, Велико Търново и Варна.
4. 23.01.2020 г. – Концерт - откриване на 45-тото издание на международния фестивал „Зимни музикални вечери” заедно със солистите Г. Георгиева, Г. Русекова, М. Михайлов и Ив. Джуров, смесения хор на БНР и симфоничен оркестър – Пазарджик с програма, включваща изпълнение на емблематичната **9-та симфония** от Л. ван Бетовен по случай 250-годишнината от рождението на композитора.
5. 18.01.2019 г. и 28.02.2020 г. – Два концерта с Калишка филхармония, Полша (оркестърът е носител на награда „Грами)
6. 29.03.2019 г. и 23.10.2020 г. – Два концерта с Варминско-Мазурската филхармония – Полша.
7. 10.10.2019 г. и 05.06.2021 г. – Два концерта със симфоничния оркестър на Санремо, Италия
8. 26.03.2021 г. – Две изпълнения на „Реквием“ от В. А. Моцарт със солисти от Театро Лицеу, хор „Мадригал“ – Барселона и младежката филхармония на Каталуния („Жофикат“) в катедралата Санта Мария дел Мар - Барселона
9. 27.08.2021 г. – Концерт-откриване на фестивала „Мителфест“ край Удине с оркестъра „Фриули-Венеция-Джулия“, Италия
10. 27-28.12.2018 г. - Запис за фонда на БНР на „Шест миниатюри по серия на Албан Берг и образи на Жюл Ренар” от Д. Тъпков.

Събрани общо по показател В 455 от необходими 100 т.

По Група от показатели Г: Сума от показателите от 6 до 15.

В Показател 13. Водеща (или самостоятелна) творческа изява в областта на изкуствата, която не е основен хабилитационен труд е представена информация и доказателствен материал за 38 водещи изяви от които:

- I. 32 изяви на Фестивали, спектакли и концерти в страната със съответните оркестри и оперни театри:
  1. Софийска опера и балет;
  2. Софийска филхармония;
  3. Симфоничен оркестър на БНР;
  4. Държавна опера – Пловдив;
  5. Държавна опера – Варна;
  6. Държавна опера – Бургас;
  7. Симфоничен оркестър – Пазарджик;

II. 6 Концерти извън България на концертни турнета в Италия и Полша.

Събрани общо по показател Г 1330 от необходими 150 т.

Част от многобройни критически рефлексии за доц. д-р Григор Паликаров са представени в следващата **Група от показатели Д**: Сума от показателите от 16 до 19.

Кандидатът е представил **13 положителни** публикации в **показател 19**. Рецензии за реализирани авторски продукти или творчески изяви в специализирани издания в областта на изкуствата.

Тук следва да изведе, те са изключително положителни и тези текстове представят ясно и категорично неговите високо професионални и артистични качества на диригент и музикант. Публикациите са в следните специализирани издания:

1. *МУЗИКАЛНИ хоризонти*. – София: СБМТД, ISSN 1310-0076 – общо 8 рецензии;
2. *Галерия на думите* - МУЗИКАЛЕН логос: електронно списание. – София: Изд. атлие Аб, ISSN 2534-8973 общо 3 рецензии;
3. *Музикална критика* ISSN 2682-9932 общо 2 рецензии;

Събрани общо по показател Д 130 от необходими 80 т.

По Група от показатели Е: Сума от показателите от 20 до 31 е представена многобройна информация и доказателствен материал по:

Показател 22. Участие в национален научен, образователен или художественотворчески проект

Представена информация и доказателствен материал за 7 участия;

Показател 23. Участие в международен научен, образователен или художественотворчески проект

Представена е информация и доказателствен материал за 1 участие;

Показател 28. Ръководство на майсторски клас, ателие или уъркшоп в областта на изкуствата

Представена е информация и доказателствен материал за 1 ръководство

Показател 30. Награди на конкурси за творчество и изпълнение, дадени от национални професионални форуми и организации:

Представена е информация и доказателствен материал за 2 награди:

1. Награда за принос към развитието на класическата музика в България „Емил Чакъров” – 2019 г.
2. Награда „Златна лира“ - 2021 на Съюза на българските музикални и танцови дейци, връчена за изключителен принос към българското музикално изкуство и по повод 50-годишен юбилей

Събрани общо по показател Е 155 от необходими 120 т.

Общият брой точки, които присъждам на кандидата по конкурса доц. д-р Григор Петров Паликаров са разпределени по показатели както следва:

Група от показатели А	Минимален брой точки- 50	Събрани точки– 50
Група от показатели В	Минимален брой точки- 100	Събрани точки–455
Група от показатели Г	Минимален брой точки- 150	Събрани точки–1330
Група от показатели Д	Минимален брой точки- 80	Събрани точки– 130
Група от показатели Е	Минимален брой точки- 120	Събрани точки– 165

Към своята документация и приложените доказателства кандидатът е приложил и „Справка за приносите на предложената като хабилитационен труд художественотворческа дейност на доц. д-р Григор Петров Паликаров“ в която са представени накратко осъществени от него различни типове творчески дейности и изяви реализирани през годините и най-вече след 25.03.2019 година, дата на която кандидата е заел академичната длъжност „доцент“ по Професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство в Катедра "Дирижиране" на Теоретико-композиторски и диригентски факултет.

В справката, която може да бъде приета като форма на самооценка са представени детайлни информации:

- Неговата художественотворческа дейност е представена в премиерата на балета „Легенда за езерото“ от Панчо Владигеров, осъществена в Софийска

опера и балет през март 2019 г. и посветена на честването на 120-годишнината от рождението на композитора. Представена е и една задълбочена работа върху партитурата от страна на кандидата, и открити неизвестни обстоятелства по време на изследователския и творческия процес на нейното осъществяване. Това са двете основни версии (редакции) – оригиналната (създадена през 1940 г.) и втората, която е специално преработена за подготвяната премиера на творбата на сцената на Софийска опера през 1962 г. Две достатъчно различни версии като музикално съдържание, като драматургия, а и като финално решение на формата по които Григор Паликаров осъществява новата постановка.

- Много важен пункт от предложената за хабилитационен труд художествено-творческа дейност е тържествения концерт воден от доц. Паликаров в залата на НМА „Проф. П. Владигеров“ през март 2019 г., с който също беше отбелязана 120-годишнината от рождението на патрона на Академията проф. П. Владигеров и който имаше своята реплика с леко видоизменена програма на Фестивала на Оперното и балетно изкуство в Стара Загора през месец декември същата година.
- Като следващ акцент в художественотворческата си дейност е представена серията от концерти на осем рояла с известния клавирен ансамбъл „Байнов“ в градовете София, Пловдив, Велико Търново и Варна.
- Откриването на 45-тото издание на международния фестивал „Зимни музикални вечери“ в гр. Пазарджик съдържа планираното и осъществено в това издание на фестивала изпълнение на 9-тата симфония от Л. ван Бетовен (във връзка и с отбелязването през същата година на 250-годишнината от рождението на композитора).
- Като следваща точка са представени многобройни концерти с оркестри извън България. Водещи фактори при подбора на програмата по определението на кандидата *„са били значимостта на оркестрите за съответната страна, както и важния детайл, че обикновено това не са единични покани, а вече изградени във времето сътрудничества“*. Сред посочените институции са два полски оркестъра: Филхармонията на гр. Калиш и Варминско-Мазурската филхармония. Другите включени

оркестри са Симфоничния оркестър на Санремо – Италия и младежката филхармония на Каталуния. Репертоарът включва най-значими творби от световната класика: Симфонии № 2, № 3 и № 4 от Й. Брамс, Симфония № 3 „Рейнска“ от Р. Шуман, Симфония № 1 от Дм. Шостакович; симфоничните поеми „Вълтава“ от Б. Сметана и „Следобедът на един фавн“ от Кл. Дебюси; „Испанско капричио“ от Н. А. Римски-Корсаков, Увертюра „Карнавал“ от А. Дворжак, „Реквием“ от В. А. Моцарт и мн. др.

- Последната част от художественотворческата дейност, предложена като хабилитационен труд е един от множеството звукозаписи на Паликаров със СО на БНР – този на „Шест миниатюри по серия на Албан Берг и образи на Жюл Ренар“ от Д. Тъпков. Това е пръв запис на творбата, чиято премиера също Паликаров дирижира със Симфоничен оркестър – Пазарджик няколко години по-рано в рамките на фестивала „Нова българска музика“.

Всичките тези приноси са описани детайлно и с много голяма точност и яснота на един търсец творец, на един изпълнител който ясно и категорично осъзнава мисията на музиканта в нашето съвремие. А този поглед, нека го нарека даже и творчески взор с един голям хоризонт – а това аз отчитам като особено приносно – е равномерно отправен както към световната класика, така и към съвременната музикална култура и особено българското музикално творчество.

Като основни постижения в педагогическата дейност на кандидата по конкурса от момента на заемането на академичната длъжност „доцент“ до момента следва да бъдат открити успешното дипломиране на един студент по специалност „оперно-симфонично дирижиране“, четирима по „дирижиране на оркестър“, едногодишната специализация по „оперно-симфонично дирижиране“ на студента Димитър Крапчев, която е завършила с прекрасен концерт с АСО на 18.05.2021 г., реализацията на студента по „оперно-симфонично дирижиране“ Симон Павлов, понастоящем студент в IV-ти курс, който вече е получил позицията на постоянен ангажимент като диригент на щат в професионален оркестър в Симфоничен оркестър – Сливен.

Личните ми впечатления от кандидата по конкурса датират от вече няколко десетилетия. Аз съм имал възможността да присъствам на десетки негови концерти, сред които са и някои от представените в хабилитационната справка

премиери и концертни изяви. Премиери и концертни изяви реализирани впрочем от най-реномирани национални и международни музикални състави. Неща които са впрочем знакови, от особено значение за примера който той дава на своите студенти и които ми дават основание да определя Григор Паликаров като един великолепен диригент и педагог.

На основата на всичко казано по-горе и във връзка с изискванията на ЗРАСРБ аз давам своята изключително висока и положителна оценка за творческата и педагогическата работа на кандидата по конкурса. Така, като потвърждавам, че той изпълнява, а и дори надхвърля многократно минималните национални изисквания към научната, преподавателската и художественотворческата или спортната дейност на кандидатите за придобиване на научна степен и за заемане на академичната длъжност „професор“ давам убедено своя положителен глас за кандидатурата на доц. д-р Григор Петров Паликаров, за заемане на академичната длъжност „професор“ в професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство в Национална музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“.

София, 18.04.2022 г.

Проф. д-р Георги Арнаудов